

L'ART DEL PAGÉS

SECCIÓ DOCTRINAL, AGRONÓMICA Y BIBLIOGRÁFICA.

Reunió de agricultors.

A la tarde de la diada de Sant Isidro y á instancias de la Societat d' Agricultors de Manresa tingué lloch, en l' Institut agrícola catalá, la anunciada reunió d' agricultors ab l' objecte de tractar las cuestiones relacionadas ab la falsificació de vins. Després d' una llarga discussió en laquehi prengueren part diferentes personas, s' acordá per unanimitat que la mateixa comissió nombrada per l' Institut, fos la encarregada d' estudiar y proposar los medis pera evitar en lo possible un frau que tant perjudica 'ls interessos dels vinicultors. Componen dita comissió los senyors D. Ramon de Manjarrés, D. Modest Lleó, D. Francisco Benet y Colom, D. Josep M.ª Rius y Badia y D. Francisco X. Tobella y Argila.

Entre las Associacions que hi havia representadas en tant important reunió, presidida per lo senyor marquès de Camps, recordém las següents: Associació d' agricultors de Manresa, Associació rural del Vallés, Centre agrícola del Panadés, Associació de propietaris rurals d' Igualada, Foment de la Agricultura de Badalona y las Sub-

delegacions del Institut á Vilanova y Geltrú, Olot, Artés, Molins de Rey y altres societats agrícoles, quals noms sentim no haver pogut apuntar.

En son dia 's donará compte dels treballs fets per la comissió encarregada d' ultimar los treballs á ella encomanats.

Conferencia agrícola.

Ab motiu de la inauguració del nou saló del Institut agrícola catalá de Sant Isidro, lo Vice-president del mateix, D. Ramon de Manjarrés, doná una conferencia pública en lo citat local y en la tarde del 17 del corrent.

Comensá lo Sr. Manjarrés manifestant que invitat per la Directiva, no pogué menos d' accedir á sos desitjos per la distinció á que 'l feya acreedor semblant proposta de lo qual prengué peu, pera recorre de pas los anys del Institut, desde sa fundació fins á nostres dies.

Entrant en materia, va fer una rápida excursió per lo camp geològich, que 'l conduhí á demostrar d' una manera clara la circulació de la materia en los tres regnes de la naturalesa; explicá la lley fonamental de la agricultura y la aplicació d' aquesta á alguns dels principals cultius.

Pera aixó, parlá de la incineració de las plantas, de la alternativa de cullitas, descans de las terras, adobs, desarrollo del vegetal, germinació, funcions del aire y de la terra, restabliment espontani de la mateixa, evolució de la materia del regne mineral al vegetal y d' aquest al animal, poder electiu de las plantas respecte als elements de la terra; vegetals alimenticis é indus-

trials, cremació del rostoll y fumiguers, necessitat de las cendras en la vegetació, utilitat de las plantas marinas y dels restos que van á parar al mar, en qual fons s' hi trovan depositats una multitud de materials molt bons pera la vegetació.

A fi d' aclarar las ideas exposadas, facilitá en duas pissarras, los datos següents:

Terra.	{	sol.	d' acarreig.	
	{	sub-sol	{	detritus.
			{	rocas subjacents.
Arrós.	1'198	per 100 de cendras.	?	acit fosfórich.
Ségol.	4'160	»	»	contenint 16'48 per 100 acit fosfórich
Blat.	1'500	»	»	40 á 44 » »
Blat	{	grá mes de	50	per 100 de fosfats.
	{	tany herbaci	12	» »
Producte del blat	{	sens adobar.	7 á 15 per l.
	{	adobant.	20 y més per l.
Importació anyal d' ossos en Inglaterra.				50.000,000 kils.
Exportació en Espanya.—Un sol punt.				500,000 »
Cendras	{	palla d' ordi.	5'80 per 100 de carbonat potássich
	{	tany de blat de moro	17'50	» » »
	{	tany vert d' ordi.	47	» » »
Sarment del cep.	34	per 100 cendras	(ab 5'5	per 100 carbonat potássich)
Cendras de vins catalans.			1'7	per litro.
Pés d' un velló de llana (terme mitx)	4	ks. 600	gs. suarda	(198 gs. potassa.)
Producció de potassa de suarda en Europa central.	1.000,000	ks.		
Producció de sal marina en Espanya.	5.000,000	»		
Producció de sals potássicas en l' Alais	per 75 ^{m 3}	d' aygua de mar		
	{	1 ^{m 3} aygua á 28°	Beauhme.	
	{	40 ks.	sulfat sódich.	
	{	120 ks.	sal comuna.	
	{	10 ks.	cloruro potássich.	
1 litro murcas (alpechin)	dona	7 grams	627	cendras.
		0	»	175 fosfats.
Pinyolada (orujo)		4	»	106 potassa.
Ab 12 ó 14	per 100 d' oli	dona	2'83	per 100 de cendras (ab 11'41 per 100 alcalis)
Exhauste per medid del sulfuro.	6	per 100 cendras	(ab 12	per 100 alcalis)
Tany ó brí de ramí	3'25	per 100 cendras	(15'4	per 100 carbonat potássich)
Pellofa (esclofolla) verda d' admetlla		42	per 100	» »

Negre de refinèria, 70 per 100 de fosfat.
Moviment anyal del mercat de Nantes, 17.000,000 negre.
Cendras de la patata, 0'683 per 100 (ab 27'7 de carbonat potàssich.)
Fosforita, 80 per 100 fosfat tribàssich.
Exportació anyal pera Lisboa, 70.000,000 toneladas.

SECCIÓ D' AGRICULTURA PRACTICA.

Cuatro paraulas sobre la ramí.

Es una planta textil vividora, de la familia de las ortigas, que 's propaga ab facilitat y una vegada arraigada dura de 15 á 20 anys en lo terreno. La varietat de fulla verda, anomenada *úrtica útilis* ó *tenacíssima*, es la mes apropiat, porque dona millor filassa, que la que té blanch lo revés de la fulla y que per aixó mateix s' anomena *nivea*.

Los terrenos que mes li convenen son los fluixos, ó aquells en que s' hi dongui bé lo cánem ó l' aufals, essentli perjudicials los excessivament argilenchs. Necessita labors fondas, aygua y fems. Mentres no siga al fort de las calors, tot l' any pot plantarse, encara que 'l millor temps es per los mesos de Mars, Abril, Maig y també pel Juny. Pot ferse de llevar, esqueix ó arrel, essent preferida la última manera; pera lo qual s' escullen las arrels horizontals y may las verticals (clau ó nap.) Aquellas se tallan á trossos de mitx pam y se plantan perpendicularment en lo terreno, cuidant que la part mes groixuda vaja á dalt y may cap per avall y que quedi cubierta ab dos ó tres dits de terra, de manera que fent lo caballó de terra, l' aygua hi puga arribar bé. Colocant las arrels á pam y mitx la una de la altre y á tres pams de rengla á rengla ensocadas, caben unas 50.000 plantas per hectárea.

Las arrels deuen ser de plantas que tingan dos anys al menos, á fi de que airaiguin bé. Al primer any es precis escatar sovint lo terreno y no deixar que l' herba se 'n apoderi. Després la mateixa planta s' encarrega d' ofegarla.

Deu regarse sempre que 's conega que la planta pateix d' aixut, però may en desmasia. Lo guix ó la cals en pols son convenientes pera avansar las segadas, sempre que vinga retrassada la planta, escampantlos pel demunt del terreno. Uns cuants dias avans de segarla es precis deixar de regar, á fi de que la planta maduri bé, lo qual se coneix porque 'ls brins prenen un color fosch de la soca per amunt y la fulla comensa á caure. Després de segada es necessari regarla.

Los elements que hi ha que restituhir al terreno, son especialment la potassa, ázoe y ácit fosfórich, que en gran part se trovan en los fems bons. Com que dona un 40 per 100 de fullas, aquestas ajudan molt pera adobar lo terreno, per lo que s' aconsella que al segar la planta 's hi desfulli. Las fullas verdas se las menja 'l bestiar, especialment lo boví. En Catalunya se pot segar duas vegadas al any, pel Juny ó Juliol y pel Setembre ú Octubre, en temps sech y ben arran, estenent los brins á terra durant vuyt ó deu dias y una vegada ben espolsats pera fer caure y deixar la fulla seca en lo terreno, se 'n fan feixos que se guardan en un lloch ben sech.

En los punts ahont la vegetació casi bé no para ni al hivern, com que la brotada que resulta es raquítica, convé treure aquet excés de vida á fi de no perjudicar la producció de bons brins, que en altre cas no reunirian las condicions que la industria exigeix pera obtenir filassa de primera qualitat.

Segons datos de Torroella de Montgri, una hectárea y mitja (6 vessanas) plantada en Maig de 1885 y tallada en Octubre del mateix any, doná 5.074 kilógrams ó si-

gan uns 125 quintás de tronch ó brins, que valgueren 507 pessetas. Lo terme mitx per vessana es de 14 á 15 000 kilógrams que donan un 20 per 100 de filassa bona, desde 'l segon any endavant.

Remey's pera combatre lo mildiu.

Suchs de cal's y de sulfat de coure barrejats,

En una eyna de fusta s' hi tiran 120 litros (carga) de aygua y 9'600 kilógrams (24 lliuras) de sulfat de coure (caparrosa blava) trossejats ab una massa, també de fusta, posantlos en un sach ó cistell de bimechs, lo qual se deixa en l' eyna fins que s' haja disolt. En una altre eyna cualsevol s' hi tiran 18 kilógrams (45 lliuras) de cal's d' emblanquinar y 36 litros (37 porrons) d' aygua, remenantho ab un bastó ó escombra. Fet aixó, se barreja poch á poch lo such de cal's en la portadora de sulfat de coure (caparrosa blava), formantse un such espés ó pastetas blavencas, las quals, ben remenadas, son las que serveixen pera combatre la malura, sucant ab un pinzell ó escombra de bruch y ruixant las fullas del cep.

Such de cal's.

En 120 litros (carga) d' aygua s' hi tiran 6 kilógrams (15 lliuras) de bona cal's d' emblanquinar, afeginthi 1 y 1½ kilógram d' aygua-cuit disolt en un litro d' aygua, pera que s' enganxi millor á las fullas, lo qual també es bó ferho ab la barreja anterior. Mentres las fullas estigan espurnejadas ab qualsevol dels remey's citats, lo *mildiu* no pendrá peu. A dit objecte s' aconsella que á mitjans del mes de Juny se tinga practicada la operació, sense esperar que 's presenti la malura, procurant repetirla si las plujas s' emportessin los ingredients.

Pols de cals y de sulfat de coure barrejadas.

A terra ó en una eyna qualsevol s' hi posa cals en pols y en altre eyna de fusta s' hi tira aygua en la que s' hi penja una bosseta de drap ó un cistell de bímechs que continga la quinta part del pés del aygua empleada, de cristalls de sulfat de coure trossejat, los quals quedarán diselts al cap de 12 horas. Se barreja poch á poch aquesta dissolució ab la cals, fins que formi una pasta espessa com lo morter, s' exten pera que s' assequi se fa pols fina, se passa per un cedás y s' aplica ab la ensofradora; tenint cuydado de guardarho en un lloch sech pera evitar que no s' agromolli. (1)

Altre barreja en pols.

Se disolen 20 kilograms (50 lliuras) de sulfat de coure en 50 kilograms (125 lliuras) d' aygua calenta y cuan es fret se tira poch á poch sobre 100 kilograms (250 lliuras de cals en pols; pera lo qual s' exten á terra, volantla ab 15 kilograms (37 y $\frac{1}{2}$ lliuras) de cendra pera que no s' escampi y l' endemà s' hi afegeixen 10 kilograms (25 lliuras) de sofre en pols, remenantho bé; lo qual s' espolsa á las fullas per medi d' una ensofradora, després de sech y fet pols ben menuda.

Cals en pols

S' aplica com lo sofre y en alguns paissos ha donat bon resultat pera combatre 'l *mildiu*. (2)

La millor ocasió pera ferho es després d' una pluja, ó de bon matí ó després de la posta del sol, perque la rosada ó la humitat atmosférica ajudin á dissoldre la pols.

Aquestos son los procediments empleats fins avuy pera combatre 'l *mildiu*; no perque no n' hi hagin d' altres, sino que son, per ara, los mes generalisats y los mes baratos.

(1.) Pera mes detalls, vegis lo número 224.

(2.) Pera mes detalls, vegis lo número 225.

CALENDARI DEL PAGÈS.

MAIG.

Arbres.—Se trauhen las orugas dels fruyters, la molsa y escorsa seca del tronch y ramas, y los rebrots que surten a la soca. Si los jovens se carregan de fruyta, convé tràuella perque disipa l' arbre.

Vinyas.—Se dona la segona cavada anomenada *magencar*. Pera traure la malura dita *oidium*, se tira sofre sobre los sarments quan tenen un pam, y se repeteix la operació si lo mal se reproduheix. Es molt bo traure del ceps tots los rebrots que hagian nasent en qualsevol punt devall de las brocadas, perque sobre no poder esperar res d' ells, xuclan l' aliment dels brots, en perjudici de la cullita.

Oliveras.—Se regan las plantadas del any si la terra es seca.

Cuchs de seda.—Convé molta netedat; pera netejarlos se posa un filat sobre l' escudeller ab fullas de morera tendras, los cuchs hi pujan pera menjarlas, y aixis se poden mudar á un altre escudeller sense tocarlos, que es molt perjudicial. També se solen emplear cartróns foradats, de midas proporcionadas á la edat de las orugas, los quals facilitan traure depressa los jassos y mudarlas ahont convinga.

Abellas.—Convé donar una mirada als ruscós ó buchs examinant si al peu dels mateixos s' hi apilan moltes abellas y alguns abellots. A ser aixis, es senyal de que la nova generació está pròxima á naixer, lo qual deu tenirse present pera dividirlos ab oportunitat, á fi de no perdre aixams. Pera fer la separació, se sol aprofitar la mitxdiada; s' encen femta seca de bou y s' arrima á la boca del rusch pera fer retirar las abellas; una vegada lograt, se gira boca per amunt, y posant sobre d' ella una arna buyda, un poch inclinada, se truca en la part baixa de la plena y se continua sent fum entre las duas, observant de camí si passa la reyna ó mare, que nó pot faltar en la nova familia, baix pena d' abandonar l' arna desseguida. Acabada la operació y tapat lo nou rusch, se conduheix á un punt distant del primer, ahont hi queda per una temporada.

Sobre 'ls quinze dias d' haver aixamenat ja se pot castrar.

IMPRENTA DE VÍCTOR BERDÓS Y FELIU, TAPINERÍA 17.—BARCELONA.